

Minister Aktywów Państwowych

Jakub Jaworowski

BM.I.053.366.2024

IK: 1049608

Warszawa, 23 grudnia 2024 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację K10INT6907, Pana Tomasza Kostusia, Posła na Sejm RP z dnia 11 grudnia 2024 r.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Minister Aktywów Państwowych, jako przedstawiciel Skarbu Państwa, ma uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych, które są ściśle określone w przepisach prawa (Kodeks Spółek Handlowych). Nie dają one kompetencji do podejmowania bezpośrednich czynności w zakresie zarządzania sprawami spółek czy zlecania audytów. Takie kwestie pozostają w gestii zarządów, a sprawy związane z nadzorem - w gestii rad nadzorczych.

Niemniej jednak należy zaznaczyć, że Ministerstwo Aktywów Państwowych, jako ważny akcjonariusz reprezentujący interes społeczny, optowało za przeprowadzeniem profesjonalnych i rzetelnych audytów w nadzorowanych przez Ministerstwo Aktywów Państwowych spółkach. Kluczowe było przeprowadzenie badania audytowego spółek w sposób zindywidualizowany, uwzględniając ich cechy, strukturę, obszary i rodzaj działalności.

Audyty w spółkach z udziałem Skarbu Państwa w 2024 r. przeprowadzone zostały z zachowaniem zasad ładu korporacyjnego. Decyzje co do skali, zakresu i terminu badań audytowych pozostawiono w gestii organów spółek. O ich przebiegu i wynikach spółki komunikują bezpośrednio. Podjęte kroki prawne, w tym składanie zawiadomień do prokuratury, również leżą w gestii władz poszczególnych spółek.

Przedmiotowe audyty wykazały liczne, istotne nieprawidłowości w zakresie zarządzania spółkami, w tym planowanych i prowadzonych inwestycji, bezpodstawnych wydatków oraz braku odpowiedniego nadzoru rad nadzorczych nad władzami spółek. Nieprawidłowości miały charakter systemowy - nie były to jednostkowe błędy albo nadużycia. Poniżej podajemy tylko przykłady nieprawidłowości zidentyfikowanych przez wybrane spółki.

Nieprawidłowości o największej wartości szkód dotyczą ORLENU S.A. Z informacji przedstawionych przez Spółkę wynika, że Spółka skierowała do tej pory osiem zawiadomień do prokuratury i przygotowuje kolejne. W przypadku dwóch z nich, działania lub zaniechania działań poprzedniego zarządu ORLEN S.A. spowodowały straty na ponad 5 mld zł. Weryfikacja procesu planowania i budowy kompleksu Olefiny III wskazuje na szereg błędów i nadużyć, które mogą wiązać się z identyfikacją kolejnych strat. Jedno z kluczowych postępowań karnych prowadzone jest w związku z podejrzeniem niezasadnego zaniżania hurtowych i detalicznych cen paliw w stosunku do cen rynkowych oraz bezprawnego uwolnienia zapasów strategicznych. Na skutek tych działań Spółka straciła ponad 3,5 mld zł. Władze ORLENU S.A. złożyły także zawiadomienie do prokuratury w sprawie niedopełnienia ciężącego obowiązku przez osobę zobowiązaną na podstawie umowy do

zajmowania się sprawami majątkowymi i działalnością gospodarczą ORLEN S.A. w związku ze współpracą w 2021 r. ORLEN S.A. z firmą detektywistyczną.

Z kolei Grupa Azoty S.A. złożyła do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – umowy o zakazie konkurencji dla kadry managerskiej. Chodzi o szkody majątkowe wyrządzone Spółce w wysokości blisko 500 tys. zł. Część umów została podpisana po 15 października 2023 roku, tj. w okresie, gdy Grupa Azoty S.A. od kilku kwartałów odnotowywała rekordowe poziomy strat netto. Podpisane umowy miały gwarantować wybranym pracownikom, że w przypadku rozwiązania stosunku pracy, wypłacane będzie im przez 6 miesięcy odszkodowanie w wysokości 100 proc. płacy zasadniczej otrzymywanej przed ustaniem stosunku pracy.

W ENEA S.A. zidentyfikowane zostały kwestie dotyczące procedowania decyzji o zaangażowaniu Spółki w projekt budowy bloku energetycznego Ostrołęka C. ENEA S.A. podjęła działania odszkodowawcze w tej sprawie i 28 grudnia 2023 r. wytoczyła powództwo z wartością przedmiotu sporu 656,2 mln zł przeciwko byłym członkom Zarządu i Rady Nadzorczej ENEA S.A. oraz ubezpieczycielowi inwestycji.

W KGHM S.A. nieprawidłowości stwierdzono w procesie zakupu towarów, które miały służyć przeciwdziałaniu pandemii COVID-19. Spółka, mimo posiadanych kontaktów handlowych i doświadczenia międzynarodowego do przeprowadzenia zakupów, realizowała te zakupy przede wszystkim od dwóch firm pośredniczących. Natomiast wśród dofinansowanych przez Fundację KGHM w 2023 r. projektów znalazły się także społeczne kampanie edukacyjno-promocyjne czy kampanie informacyjno-edukacyjne na łączną kwotę 5,43 mln zł. Były to kampanie informacyjne zachęcające do udziału w planowanym ogólnopolskim referendum połączonym z wyborami parlamentarnymi w 2023 r.

Należy podkreślić, że są to tylko przykłady nadużyć w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. Z informacji posiadanych przez Ministerstwo Aktywów Państwowych wynika, że złożono blisko 60 zawiadomień do prokuratury. Dokładna wartość strat na tym etapie jest trudna do oszacowania, ale można ocenić, że straty powstałe w wyniku nieprawidłowości to kilkanaście miliardów złotych. Około 95 członków Zarządów spółek z udziałem Skarbu Państwa nie otrzymało absolutorium.

Nieprawidłowości w zarządzaniu spółkami oraz brak odpowiedniego nadzoru doprowadziły do pogorszenia sytuacji finansowej spółek oraz spadku ich wyceny rynkowej. Taka sytuacja naraża na straty Skarb Państwa (m.in. niższe dywidendy, niższe wyceny) oraz inwestorów. Spadek aktywności gospodarczej odczuwają także sami pracownicy oraz całe regiony, w których podmioty te są ważne gospodarczo. W przypadku podmiotów słabszych finansowo albo działających w warunkach pogarszającej się koniunktury wspomniane nieprawidłowości doprowadziły do konieczności podjęcia procesów transformacyjnych. Przykładami takich spółek są Grupa Azoty S.A. oraz Poczta Polska S.A..

Ministerstwo Aktywów Państwowych monitoruje teraz realizację zaleceń poaudytowych w nadzorowanych spółkach oraz przygotowało projekt Kodeksu Dobrych Praktyk Nadzoru Właścicielskiego, który ma ustanowić jasne, przejrzyste i nowoczesne standardy zarządzania spółkami Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz ich spółkami zależnymi. Projekt Kodeksu został przedłożony do konsultacji publicznych: <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/kodeks-dobrych-praktyk-nadzoru-wlascielskiego>.

W Ministerstwie Aktywów Państwowych trwają także prace nad projektem nowelizacji ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Celem wspomnianych działań ma być profesjonalizacja nadzoru właścicielskiego, tak aby nie powtórzyły się nieprawidłowości zidentyfikowane w czasie audytów przeprowadzonych w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Z poważaniem
Jakub Jaworowski
Minister

dokument podpisany elektronicznie
1049608.3787879.3030930

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów